LUTERA AKADĒMIJA

TH400 Ievads dogmatikā

Akadēmiskie kredītpunkti

4 ECTS jeb 100 akadēmiskās stundas, katra 45 min.

Iepriekšējo studiju kursu prasības

Nav

Apstiprinājums

Studiju programmas padome (*Vasarsvētku XVIII pirmdienā, 28. septembrī, A.D.2026.*)

Docētājs

Mācītājs S.T.M. Gints Graudiņš (gints.graudins@lelb.lv)

Saturs

Šajā lekciju kursā studenti tiks iepazīstināti ar dogmatikas mērķiem un metodēm, kā arī ar dogmatikas mijiedarbību ar kristīgās apoloģētikas tradīcijām. Kursa satura sākuma daļa ir veltīta Svēto Rakstu izpratnes specifikai luteriskajā tradīcijā, kas palīdzēs studentam saskatīt Svētos Rakstus kā galveno avotu un normu luteriskajā dogmatikā. Atlikušajā kursa daļā, ņemot vērā Svēto Rakstu autoritāti, tiks aplūkotas galvenās luteriskās mācības daļas, tās mijiedarbībā ar apoloģētiku. Šis kurss kalpos kā studenta ievads luteriskajā dogmatikā, kristīgās apoloģētikas tradīcijās un dos teorētisku ieskatu teologa, apoloģēta un garīgā amata profesionālajā darbībā.

Mērķi

- sniegt studentiem pamatatziņas dogmatiskajā metodoloģijā;
- veidot studentos teoloģiskas domāšanas pamatiemaņas, kas balstītas uz Svētajiem Rakstiem kā avotu un normu kristīgajai ticībai, kā tas tiek apliecināts un mācīts Luteriskajās ticības apliecībās;
- attīstot studentos bibliski pamatotas teoloģiskās domāšanas prasmes, veidot studentos izpratni par kristīgās apoloģētikas galvenajām metodēm un virzieniem, lai spētu ar pārliecību un kompetenci skaidrot un aizstāvēt bibliski pamatotas kristīgās ticības pamatpatiesības starpreliģiskos, intelektuālos un kultūras kontekstos.

Sasniedzamie rezultāti

Zināšanas

Pēc veiksmīgas studiju kursa apgūšanas studenti zinās:

1. atpazīt ekleziālu teoloģiju, kā arī izklāstīt tās saknes Svētajos Rakstos;
2. paskaidrot galvenos jēdzienus dogmatikā;
3. demonstrēt pamatiemaņas kristīgās apoloģētikas tradīcijās;
4. atpazīt Svēto Rakstu lietojumu luteriskā dogmatikā;
5. raksturot pamata argumentācijas struktūras dažādās kristīgās apoloģētikas skolās.

Prasmes

Pēc veiksmīgas studiju kursa apgūšanas studenti pratīs:

6. lietot Svētos Rakstus saskaņā ar konfesionāli luterisko teoloģiju.

Kompetences

Pēc veiksmīgas studiju kursa apgūšanas studenti spēs:

7. reflektēt par savu iekšējo un ārējo aicinājumu Baznīcā, būt par teologu atbilstoši ekleziālajai teoloģijas aplūkošanas metodei;
8. attiekties pret dogmatisku un apoloģētisku pieeju teoloģijai ar cieņu.

Nodarbību plāns

Kontaktstundas ***aizņem 40 akadēmiskās stundas****, katra 45 min.*

Datums	***Nr.***	***Tēma***	***Gatavošanās nodarbībai***
Cet.3.sep. 17:30-21:00	1	Lekciju kursa ievads. Dogmatikas un teoloģijas definīcija. Dievišķās atklāsmes avots. Mācība par Svēto Rakstu iedvesmotību.	Millers, *Aicināti ticēt*, 5-25.
Cet.10.sep. 17:30-21:00	2	Svēto Rakstu kanons, skaidrība, autoritāte un pietiekamība. Evaņģēlija centralitāte.	Millers, *Aicināti ticēt*, 27-53.
Cet.17.sep. 17:30-21:00	3	Metanaratīvi un Svēto Rakstu vienotība. Ticības artikuli.	Kolb, "Melanchthonian Method as a Guide."
Cet.24.sep. 17:30-21:00	4	Luteriskās dogmatikas sistēma un struktūra.	Millers, *Aicināti ticēt*, 55-73.
Cet.1.okt. 17:30-21:00	5	Bauslība un Evaņģēlijs.	Montgomery, "A Short History of Apologetics."
Cet.8.okt.		*MOTIVĀCIJAS DIENAS (lekcija nenotiek)*	
Cet.15.okt. 17:30-21:00	6	Apoloģētika Svētajos Rakstos. Apoloģētika patristikā. Apoloģētika viduslaikos. Apoloģētika Renesances un Reformācijas laikā. Apoloģētika 17.gs. Piecas mūsdienu apoloģētikas skolas.	Graudiņš, "Sociālzinātniskās reliģijas pētniecības paradigma…"
Cet.29.okt. 17:30-21:00	7	Konkurējošās mūsdienu nekristīgās pārliecības.	Millers, *Aicināti ticēt*, 75-98.
Pirm.2.nov.		**REFERĀTS jāiesniedz**	
Cet.5.nov. 17:30-21:00	**8**	**REFERĀTA Prezentācija**	Millers, *Aicināti ticēt*, 99-116.
Cet.12.nov. 17:30-21:00	9	Trīsvienīgais Dievs un apoloģētiskie izaicinājumi.	Millers, *Aicināti ticēt*, 117-132.
Cet.19.nov. 17:30-21:00	10	Radīšana un apoloģētiskie izaicinājumi.	Millers, *Aicināti ticēt*, 5-25.
Cet.26.nov. 17:30-21:00		**EKSĀMENS**	

Apmeklējums (30% no gala vērtējuma)

***Aizņem 40 akadēmiskās stundas**, katra 45 min.*

TESTI

- ***Datums:*** Katras lekcijas sākumā.
- ***Apraksts:*** Katras lekciju sesijas (vakara) sākumā studentiem TESTĀ patstāvīgi būs īsi un skaidri jāapraksta kādas no iepriekšējās lekciju sesijas tematikas vienībām (galvenajām lietām), kuras docētājs iepriekš īpaši atzīmēs. Šie salīdzinoši nelielie TESTI sagatavos studentu eksāmenam, kas būs līdzīgā, bet apjomīgākā formā.
- ***Sasniedzamie rezultāti:*** 1-8.
- ***Patstāvīgais darbs**:* 12 akadēmiskās stundas, katra 45 min.

REFERĀTS (30% no gala vērtējuma)

- ***Datums:*** Jānosūta docētājam līdz 24:00 **25. oktobrī**.
- ***Apraksts:*** Šis REFERĀTS (1000 vārdu) studentiem sniedz iespēju īsi izpētīt un padziļināt savu izpratni par vienu no dogmatikas tēmām, kas aplūkotas studiju kursā, kā arī apgūt vienu no zinātnisko pētījumu metodēm. REFERĀTAM jāievēro *Lutera Akadēmijas REFERĀTU vadlīnijas*. No studenta tiek sagaidīts, ka viņš izvēlēsies kādu no docētāja norādītajiem pētniecības jautājumiem (skatīt zemāk), pieteiksies pie docētāja, iepazīsies ar norādīto zinātniskā pētījuma metodi ("Literatūras un avotu pārskats"), un sāks meklēt (LA bibliotēkā vai citur) un pētīt docētāja norādīto literatūru. Students drīkst pētījumā lietot arī citu literatūru, kas attiecas uz pētniecības jautājumu. Pētniecībai paredzētās literatūras saraksts atrodams pie failiem "Patstāvīgais darbs." Atbilde uz sava patstāvīgā darba pētniecības jautājumu studentam jāprezentē auditorijā 29. oktobra vakara lekcijās. REFERĀTA tēmas:
  1. Kā tiek formulēta Sv. Rakstu autoritāte un pietiekamība luteriskajā teoloģijā?
  2. Kāpēc bauslības un Evaņģēlija atšķiršana ir luteriskās teoloģijas centrālais princips?
  3. Kā izprast cilvēka radīšanu pēc Dieva tēla un šī tēla bojāeju grēkā krišanas notikumā?
  4. Kā luteriskā teoloģija skaidro ticības aicinājumu un brīvību kristieša dzīvē?
  5. Kā luteriskās ticības apliecības kalpo Baznīcas vienotībai?
  6. Kā izprast, ka Kristus persona un darbs ir luteriskās ticības centrā?
  7. Kāda ir baznīcas teoloģiskā atbildība mūsdienu pasaulē?
  8. Kā luteriskā teoloģija izprot grēku un Kristus pestīšanas darbu?
  9. Kā luteriskā teoloģija apraksta Svētā Gara darbu ticīgajā?
  10. Kā dogmatika palīdz kristietim praktizēt dievbijību?
- ***Sasniedzamie rezultāti:*** 1, 4-6.
- ***Patstāvīgais darbs**:* 12 akadēmiskās stundas, katra 45 min.

EKSĀMENS (40% no gala vērtējuma)

- ***Datums:*** **19. novembrī** – kursa pēdējā tikšanās reizē.
- ***Apraksts:*** Eksāmens studentiem būs jāizpilda apjomīga testa formā, kurā tiks apkopoti lekciju galvenie temati (tie paši, kurus studenti būs īsi aprakstījuši patstāvīgajos darbos).
- ***Sasniedzamie rezultāti:*** 1-8.

- ***Patstāvīgais darbs:*** 16 akadēmiskās stundas, katra 45 min.

Literatūra

Obligātā literatūra ***aizņem 20 akadēmiskās stundas****, katra 45 min.*

Obligātā literatūra

Graudiņš, Gints. "Sociālzinātniskās reliģijas pētniecības paradigma par dievkalpojumu apmeklējuma problēmjautājumiem un vērtībattieksmēm Rietumu civilizācijā". *Credimus. Lutera akadēmijas raksti: Teoloģisks, sociālreliģisks un kultūrvēsturisks izdevums, 2. sējums*. Rīga: Lutera Akadēmija un Profesora Roberta Feldmaņa fonds, 2024.

Millers, Stīvens P., red. *Aicināti ticēt: Īss ievads kristīgajā mācībā.* Rīga: Luterisma mantojuma fonds, 2023.

Montgomery, John Warwick. "A Short History of Apologetics." 2021. Piekļūts 19. augustā, 2026. https://lionandlambapologetics.org/wp-content/uploads/2021/05/A-Short-History-of-Apologetics-Montgomery-2.pdf

Kolb, Robert. "Melanchthonian Method as a Guide to Reading Confessions of Faith: The Index of the Book of Concord and Late Reformation Learning." *The American Society of Church History* 72, no. 3 (2003): 504–524.

Papildliteratūra

Engelbrecht, Edward A., ed. *The Lutheran Study Bible: English Standard Version*. St. Louis: Concordia Publishing House, 2006. Logos Bible Software.

Gīrcs, Bo. *Dieva āmurs*. Tulk. Inese Paulsone Johansone. Rīga: Luterisma mantojuma fonds, 2014.

Hemnics, Mārtiņš. *Enhiridions*. Tulk. Erlands Ermiks. Rīga: Luterisma mantojuma fonds, 2000.

Johansons, Turbjorns. "Svētie Raksti un ticības apliecības." *Latvijas Luterānis*, 1998. gada 20. jūnijs, 4.

Kinnamens, Skots, un Laura Leina, red. *Luterisms jautājumos un atbildēs*. Rīga: Luterisma mantojuma fonds, 2014.

McCain, Paul, ed. *Concordia: The Lutheran Confessions*. 2nd ed. St. Louis: Concordia Publishing House, 2010. Logos Bible Software.

Millers, Džons T. *Kristīgā dogmatika*. Tulk. Andris Smilgdrīvs. Rīga: Luterisma mantojuma fonds, 1999.

Moldenhauer, Aaron M. "Christology as Basis for Lutheran Theology." *Concordia Theological Quarterly* 84, nos. 1–2 (January–April 2020): 16–21.

Mueller, John Theodore. *Christian Dogmatics*. St. Louis: Concordia Publishing House, 1934.

Nafzger, Samuel, ed. *Confessing the Gospel: A Lutheran Approach to Systematic Theology*. 2 vols. St. Louis: Concordia Publishing House, 2017. Logos Bible Software.

Pīpers, Francis. "Baznīcas pamati." *Latvijas Luterānis*, 1998. gada 21. februāris, 5; 1998. gada 7. marts, 6; 1998. gada 21. marts, 4–5; 1998. gada 4. aprīlis, 11; 1998. gada 18. aprīlis, 11; 1998. gada 2. maijs, 5.

Proiss, Roberts. "Vēsturiski kritiskā metode." *Latvijas Luterānis*, 1998. gada 19. septembris, 7; 1998. gada 3. oktobris, 4–5.

Vienprātības grāmata: Augsburgas ticības apliecība. Rīga: Luterisma mantojuma fonds, 2012.

Walther, C. F. W. "Why Should Our Pastors, Teachers, and Professors Subscribe Unconditionally to the Symbolical Writings of Our Church?" *Concordia Theological Monthly* 18, no. 4 (April 1947).